

TEGOS

**BANKŲ IR FINANSŲ
NAUJIENOS**

TURINYS

➤ EBI konsultacija dėl trečiųjų šalių rizikos valdymo gairių	3
➤ EPJ ir MĮ valdymo sistemos ir gautų lėšų apsaugos reikalavimų pakeitimai nuo 2026 m.	5
➤ ERPB paskelbė rekomendacijas, kaip informuoti klientus apie gavėjo patikrinimo (VoP) rezultatus	7
➤ FNTT papildė sankcionuotų juridinių asmenų sąrašą	8
➤ LB perspėja: investuotojai turėtų pasitikrinti, ar jų kriptoturto paslaugų teikėjas ketina licencijuotis	9
➤ LB pozicija dėl automatinio klientų kriptoturto keitimo veiklos kvalifikavimo ir klientų lėšų apsaugos	11
➤ Kitos naujienos	13

EBI konsultacija dėl trečiųjų šalių rizikos valdymo gairių

Europos bankininkystės institucija (**EBI**) pradėjo konsultaciją dėl trečiųjų šalių rizikos valdymo gairių. Konsultacija vyksta nuo 2025 m. liepos 8 d. iki spalio 8 d.

Gairės aktualios finansų sektoriaus dalyviams, kurių veikloje taikomas funkcijų perdavimas trečiosioms šalims vykdyti. Tai apima bankus, investicines įmones, elektroninių pinigų įstaigas, mokėjimo įstaigas bei su turtu susietų žetonų (ART) emitentus. Gairės parengtos remiantis tokiais ES teisės aktais, kaip kad: CRD, IFD, MiCAR, MiFID II, PSD2 ir DORA.

Gairėse pabrėžiama, kad įstaigų vadovybė visais atvejais išlieka atsakinga už veiklą ir turi užtikrinti pakankamus išteklius visų rizikų, įskaitant kylančias dėl funkcijų perdavimo trečiosioms šalims, valdymui. Funkcijų perdavimas negali lemti situacijos, kai įstaiga tampa vadinamuoju „**empty shell**“ – formaliai veikiančiu, bet realių pajėgumų savo įsipareigojimams vykdyti neturinčiu vienetu. Taip pat nustatomi kriterijai, pagal kuriuos trečiosioms šalims perduotų funkcijų susitarimai pripažįstami svarbiais ar kritiniais, ir jiems taikomi griežtesni reikalavimai, ypač kai paslaugos gaunamos iš trečiųjų šalių jurisdikcijų.

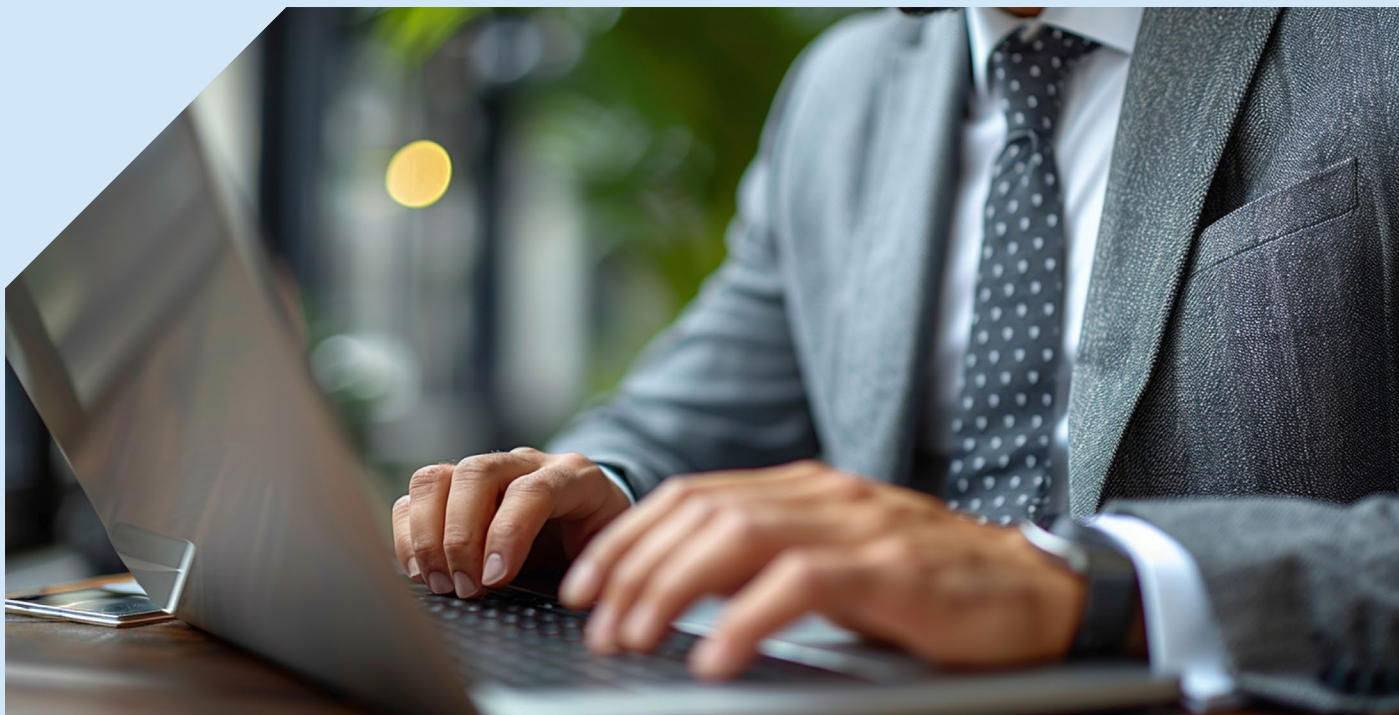
Be to, gairėse numatyta, kad priežiūros institucijos vertins koncentracijos riziką tiek pavienių įstaigų, tiek viso sektoriaus mastu. Įstaigos turės užtikrinti, kad būtų saugoma išsami dokumentacija apie visus funkcijų perdavimo trečiosioms šalims susitarimus.

Pastabas dėl konsultacijos galima teikti tiesiogiai EBI arba **maloniai kviečiame** perduoti jas mums, TEGOS, kad galėtume parengti apibendrintą poziciją.

TEGOS komentaras: šiomis gairėmis EBI siekia pateikti rinkos dalyviams dar detalesnes rekomendacijas, gerąsias praktikas bei tinkamus ir proporcingus valdymo sprendimus, kurių pagalba būtų tinkamai valdomos rizikos, kylančios rinkos dalyviams perduodant funkcijas vykdyti trečiosioms šalims. Gairių nuostatos apima rekomendacijas visiems funkcijų perdavimo trečiosioms šalims vykdyti etapams – nuo trečiosios šalies pasirinkimo, rizikos vertinimo, sutarties pasirašymo iki santykių su trečiąja šalimi stebėsenos, pasitraukimo strategijos ir kt. Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis šiomis gairėmis ne tik bus formuojamos rinkos dalyvių vidaus kontrolės priemonės dėl funkcijų perdavimo trečiosioms šalims, bet taip pat jomis vadovausis ir priežiūros institucijos, vykdydamos rinkos dalyvių patikrinimus, kviečiame rinkos dalyvius susipažinti su gairių turiniu, aktyviai teikti klausimus, pastebėjimus, pasiūlymus papildymams ir pakeitimams. Aktyvus įsitraukimas į konsultacijas gali būti puiki proga susipažinti su gairėmis ir tuo pačiu pradėti ruošti jų įgyvendinimui. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kaip nurodyta šiame konsultacijų dokumente, ruošiamos gairės neapims funkcijų perdavimo trečiosioms šalims įgyvendinimo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, nes, kaip numatyta 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2024/1624 Dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui prevencijos (kurio nuostatos įsigalios nuo 2027 m. liepos 10 d.) 18 str., AMLA yra įpareigota ne vėliau kaip 2027 m. liepos 10 d. paskelbti įpareigotiesiems subjektams skirtas gaires dėl funkcijų perdavimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui prevencijos srityje.

[Daugiau informacijos čia →](#)

EPĮ ir MĮ valdymo sistemos ir gautų lėšų apsaugos reikalavimų pakeitimai nuo 2026 m.

Nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigalios Lietuvos banko valdybos 2009 m. gruodžio 30 d. nutarimo Nr. 247 „Dėl elektroninių pinigų įstaigų ir mokėjimo įstaigų valdymo sistemos ir gautų lėšų apsaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimai. Šie pakeitimai yra taikomi elektroninių pinigų įstaigoms (EMI) ir mokėjimo įstaigoms (PI), toliau kartu vadinamoms **įstaigomis**.

Pagrindiniai pakeitimai

Įstaigos per teisės aktuose nustatytus terminus privalo parengti, o kolegialūs Įstaigų valdymo organai patvirtinti elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo planą. Plane turi būti numatyta:

- reali veiklos nutraukimo scenarijų analizė: tiek planuotas, tiek netikėtas nutraukimas (nuostoliai, krizės, Lietuvos banko (LB) veiksmai), su nedelsiamai įgyvendinamomis priemonėmis;
- paveiktų asmenų grupės (klientai, rinkos dalyviai), jų skaičius, poveikio vertinimas ir priemonės neigiamam poveikiui mažinti bei atsiskaitymo tvarka;
- rodikliai, pagal kuriuos sprendžiama dėl veiklos nutraukimo (finansiniai, atitikties, veiklos, strateginiai, rinkos), jų reikšmės ir stebėsenos tvarka;
- klientų sąrašas su lėšų sumomis, įskaitant apribotas lėšas ir sprendimus dėl jų, sudaromas prieš priimant nutraukimo sprendimą;
- sprendimo priėmimo tvarka, LB nedelsiamo informavimo veiksmai ir atsakingi asmenys;
- nutraukimo veiksmai, terminai, rizikų valdymas, sutarčių nutraukimo ir mokėjimų užbaigimo tvarka, atsižvelgiant į teisės aktus ir sutartis;

- reikalingi nefinansiniai ir finansiniai ištekliai bei jų šaltiniai;
- informavimo planas: kas informuojami, kas atsakingi už informacijos parengimą ir sklaidą;
- priemonės užtikrinančios galimybes nedelsiant susisiekti su kiekvienu klientu;
- atsakomybės tvarka už plano vykdymą įstaigoje;
- plano peržiūros periodiškumas, atsakingi asmenys ir atvejai, kai peržiūra būtina nedelsiant.

Šių reikalavimų įgyvendinimas padės užtikrinti sklandų mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimą, apsaugoti klientų lėšas ir išlaikyti finansų sistemos stabilumą.

TEGOS komentaras: nauji reikalavimai įsigalioja jau nuo naujųjų metų, todėl rekomenduotume nedelsti ir jau dabar pradėti rengti paslaugų teikimo veiklos nutraukimo planą. Įsivertinkite, kokios priežastys galėtų nulemti mokėjimo paslaugų teikimo nutraukimą, kaip joms užkirsti kelią ir kaip elgtis, jei scenarijai materializuojasi. Nusimatykite atsakingus asmenis ir būtinai atnaujinkite kontaktus, jei atsiranda pokyčių.

[Daugiau informacijos čia →](#)

ERPB paskelbė rekomendacijas, kaip informuoti klientus apie gavėjo patikrinimo (VoP) rezultatus

Europos mažmeninių mokėjimų taryba (angl. *European Retail Payments Board*, **ERPB**) 2025 m. rugpjūtį paskelbė rekomendacijas, kaip mokėjimo paslaugų teikėjai turėtų informuoti klientus apie gavėjo patikrinimo (angl. *Verification of Payee*, **VoP**) rezultatus.

Gavėjo patikrinimo paslauga (**VoP**) leidžia prieš atliekant pervedimą patikrinti, ar mokėtojo nurodytas gavėjo vardas ar identifikacinis numeris (pvz., sąskaitos numeris – IBAN) atitinka gavėjo mokėjimo sąskaitos duomenis. Tokiu būdu užtikrinama, kad lėšos pasiektų tinkamą asmenį ar įmonę ir sumažinama klaidų bei sukčiavimo rizika.

Pagal 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) 2024/886, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 260/2012 bei (ES) 2021/1230 ir direktyvos 98/26/EB bei (ES) 2015/2366, kiek tai susiję su momentiniais kredito pervedimais eurai (**Momentinių mokėjimų reglamentas**), euro zonos mokėjimo paslaugų teikėjai VoP paslaugą privalo įdiegti iki 2025 m. spalio 9 d.

Gairėse apibrėžti keturi galimi VoP patikros rezultatai – sutapimas, dalinis sutapimas, nesutapimas ir negalėjimas atlikti patikros. Kiekvienam rezultatui pateikiami pavyzdiniai pranešimai, kad klientui būtų aiškiai ir suprantamai paaiškintos patikros išvados.

 TEGOS komentaras: nors šios gairės yra rekomendacinio pobūdžio, jos numato gerosios praktikos pagrindą kaip mokėjimo paslaugų teikėjai turėtų informuoti klientus apie gavėjo patikrinimo rezultatus. Todėl, rengdamiesi Momentinių mokėjimų reglamento įsigaliojimui, su šiomis gairėmis turėtų susipažinti visi mokėjimo paslaugų teikėjai.

[Daugiau informacijos čia](#) →

FNTT papildė sankcionuotų juridinių asmenų sąrašą

2025 m. rugpjūčio 11 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (**FNTT**) papildė juridinių asmenų ar kitų organizacijų, neturinčių juridinio asmens statuso, kurios nuosavybės teise priklauso arba yra kontroliuojamos subjekto, kuriam taikomos sankcijos, sąrašą (toliau – **Sąrašas**).

Į Sąrašą įtrauktos šios bendrovės:

- UAB „EM System“ (juridinio asmens kodas 302244522);
- UAB „Purefert Baltic“ (juridinio asmens kodas 304974089);
- UAB „Amkodor Baltic“ (juridinio asmens kodas 302295890);
- UAB „EM Industry“ (juridinio asmens kodas 303015462).

Įsakymai dėl įtraukimo į Sąrašą ir jų motyvai skelbiami [FNTT puslapyje](#).

 TEGOS komentaras: FNTT, priimdama sprendimą įtraukti asmenis į Sąrašą, FNTT direktoriaus įsakyme pateikia analizę ir detalius argumentus, kodėl nurodyti asmenys laikytini nuosavybės teise priklausančiais arba kontroliuojamais subjekto, kuriam taikomos sankcijos. FNTT direktoriaus įsakymuose pateikta informacija gali būti labai naudinga ir finansų įstaigoms, bei kitiems subjektams atliekant savo klientų ryšių su sankcionuotais asmenimis analizę.

LB perspėja: investuotojai turėtų pasitikrinti, ar jų kriptoturto paslaugų teikėjas ketina licencijuotis

2025 m. liepos 24 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (**FNTT**) išplatino pranešimą, kuriame ragina investuotojus iš anksto pasidomėti, ar jų virtualiųjų valiutų keityklos ar depozitinių piniginių paslaugų teikėjas ketina gauti kriptoturto paslaugų teikėjo licenciją pagal MiCAR ir tęsti veiklą.

Jeigu paslaugų teikėjas neplanuoja licencijuotis, investuotojai iki pereinamojo laikotarpio pabaigos – 2025 m. gruodžio 31 d. – turėtų pasirūpinti savo turto apsauga ir pateikti atitinkamą prašymą paslaugų teikėjui. Tokiu atveju paslaugų teikėjas privalėtų:

- pervesti kriptoturtą į licencijuoto paslaugų teikėjo sąskaitą (su kuriuo prieš tai sudaroma paslaugų teikimo sutartis), arba
- pervesti kriptoturtą į investuotojo asmeninę saviprieglobę piniginę (angl. *self-hosted wallet*).

Be to, investuotojo prašymu kriptoturtas gali būti iškeistas į lėšas.

Pranešime pabrėžiama, kad renkantis, kur saugoti savo kriptoturtą, būtina įsitikinti, jog pasirinktas paslaugų teikėjas turi MiCAR licenciją. Lietuvos bankas primena, kad jis **prižiūri tik pagal MiCAR licencijuotų paslaugų teikėjų veiklą**, todėl kilus ginčams su nelicencijuotais rinkos dalyviais investuotojai negalės kreiptis į LB dėl pagalbos ar savo teisių gynimo.

Lietuvoje licencijuotų kriptoturto paslaugų teikėjų sąrašą galima rasti [čia](#). Kitose ES valstybėse narėse licencijuotų kriptoturto įmonių, teikiančių paslaugas Lietuvoje neįsisteigus, sąrašą galima rasti [čia](#).

TEGOS komentaras: rekomenduojame visiems investuotojams, kurie kriptoturtą laiko pas nelicencijuotus ar nesiruošiančius licencijuotis paslaugų teikėjus, kuo anksčiau įvertinti savo situaciją ir apsispręsti dėl turto saugojimo ar perkėlimo alternatyvų. Laiku priimti sprendimai padės išvengti teisinės ir finansinės rizikos po pereinamojo laikotarpio pabaigos.

[Daugiau informacijos čia →](#)

LB pozicija dėl automatinio klientų kriptoturto keitimo veiklos kvalifikavimo ir klientų lėšų apsaugos

Advokatų kontora TEGOS, veikdama kliento vardu, kreipėsi į Lietuvos banką dėl kriptoturto paslaugų teikėjo veiklos modelio teisinio traktavimo. Buvo prašoma pateikti poziciją dėl numatomos teikti automatinio kriptoturto keitimo paslaugos kvalifikavimo bei taikomų klientų lėšų apsaugos procedūrų atitikties MiCAR.

1. Dėl automatinio klientų kriptoturto keitimo veiklos kvalifikavimo

Lietuvos bankas, įvertinęs automatinio kriptoturto keitimo paslaugos modelį, pagal kurį kriptoturtas automatiškai konvertuojamas į kitą kriptoturtą arba lėšas pagal iš anksto nustatytus kliento nurodymus ir tuo metu taikomą rinkos kainą, pažymėjo, jog nors toks modelis turi tam tikrų kriptoturto portfelio valdymo požymių, vien tai, kad keitimas vykdomas automatiškai pagal iš anksto kliento duotus nurodymus, nėra pakankamas pagrindas kvalifikuoti šią paslaugą kaip portfelio valdymą. Tokiu atveju klientas paslaugų teikėjui nesuteikia diskrecijos priimti sprendimų dėl keitimo momento, turto rūšies ar sandorio apimties.

Atsižvelgiant į tai, ši paslauga, Lietuvos banko nuomone, turėtų būti kvalifikuojama kaip **kriptoturto keitimo į lėšas paslauga ir kriptoturto keitimo į kitą kriptoturtą paslauga**.

2. Dėl klientų lėšų apsaugos

Lietuvos bankas, įvertinęs paaiškinimus dėl klientų lėšų saugojimo procedūrų ir klientų lėšų valdymo modelio, pagal kurį klientų lėšos trumpam gaunamos į paslaugų teikėjo vardu atidarytą sąskaitą ir ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos pabaigos pervedamos į kredito įstaigoje paslaugų teikėjo vardu klientų

naudai atidarytą sąskaitą (*omnibus account*), atkreipė dėmesį, kad MiCAR 70 str. 2 d. nustato, jog jei dėl taikomo verslo modelio ar kriptoturto paslaugų pobūdžio reikia laikyti klientų lėšas (išskyrus e. pinigų žetonus), kriptoturto paslaugų teikėjai privalo įdiegti tinkamas priemones, užtikrinančias klientų nuosavybės teises ir užkertančias kelią pasinaudojimui klientų lėšomis.

Lietuvos banko nuomone, **modelis, kai klientų lėšos pirmiausia gaunamos į paslaugų teikėjo vardu elektroninių pinigų ar mokėjimo įstaigoje atidarytą mokėjimo sąskaitą, neatitinka MiCAR 70 str. 2 d. reikalavimų.** Taikant tokį modelį į minėtą mokėjimo sąskaitą gali būti nukreipiami išieškojimai pagal paslaugų teikėjo įsipareigojimus, todėl nėra užtikrinama klientų nuosavybės teisių apsauga.

TEGOS komentaras: Lietuvos banko pozicija dėl automatinio kriptoturto keitimo yra palanki kriptoturto paslaugų teikėjams, kadangi ši veikla nebus kvalifikuojama kaip portfelių valdymas. Vis dėlto Lietuvos banko pozicija dėl klientų lėšų apsaugos pagal MiCAR 70 str. paslaugų teikėjams kelia papildomų iššūkių. Kadangi pagal Lietuvos banko poziciją klientų lėšos negali būti priimanamos kitaip nei tiesiogiai į saugojimo sąskaitą, paslaugų teikėjai, naudojantys modelį, kai lėšos yra priimanamos į mokėjimo sąskaitą ir vėliau perkeliamos į saugojimo sąskaitą, turėtų ieškoti alternatyvių sprendimų.

Kitos naujienos

- [Atnaujintos elektroninių duomenų mainų taisyklės finansų įstaigoms;](#)
- [Lietuvos bankas perpus sumažino CENTROLink operacinius įkainius;](#)
- [Lietuvos bankas paskelbė 2024 m. Elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų veiklos apžvalgą;](#)
- [Paskelbti EVPRI kriterijai dėl reikalavimų darbuotojams, teikiantiems informaciją apie kriptoturtą;](#)
- [EBI paskelbė konsultacinį dokumentą dėl vidaus valdymo gairių pagal CRD;](#)

Jei kiltų klausimų – **TEGOS BANKŲ IR FINANSŲ** komanda yra pasiruošusi jums padėti

Žygimantas Stankevičius
Partneris

zygimantas.stankevicius@tegos.legal
+370 5 251 4444

Lina Mileškevičienė
Vyriausioji ekspertė

lina.mileskveviciene@tegos.legal
+370 5 251 4444

Evelina Tumakova - Kuzmič
Asocijuotoji partnerė

evelina.tumakova@tegos.legal
+370 5 251 4444

Rasa Blinstrubienė
Asocijuotoji partnerė

rasa.blinstrubiene@tegos.legal
+370 5 251 4444

Paulius Liškauskas
Teisininkas

paulius.liskauskas@tegos.legal
+370 5 251 4444

Samanta Sluoksnaitytė
Teisinių padėjėja

samanta.sluoksnaityte@tegos.legal
+370 5 251 4444

Enrika Gudzevičiūtė
Teisinių padėjėja

enrika.gudzeviciute@tegos.legal
+370 5 251 4444